

OŚWIADCZENIE MINISTERSTWA ŚRODOWISKA W SPRAWIE PROJEKTU USTAWY O GOSPODARCE OPAKOWANAMI I ODPADAMI OPAKOWANIOWYMI

Racjonalna gospodarka odpadami stanowi obecnie w Polsce jeden z głównych nierozwiązanych dotąd problemów w ochronie środowiska. Tymczasem standardy w tym zakresie w Unii Europejskiej są bardzo wygórowane i także nasz kraj jest zobowiązany do ich wypełniania. Aby im sprostać, w pierwszej kolejności konieczna jest pełna implementacja prawna UE do polskiego systemu prawnego. Szczególnie ważne jest stworzenie sprawnego systemu odzysku i recyklingu odpadów, które mogą być ponownie wykorzystane do produkcji przedmiotów użytecznych.

Obecny rząd wdrożył już ustawy dotyczące: zagospodarowania sprzętu elektrycznego (AGD) i elektronicznego, zużytych baterii akumulatorów oraz recyklingu pojazdów. Obecnie opracowany projekt ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi zamyka cykl ustaw dotyczących szczególnych rodzajów odpadów, porządkując w całości ten ważny segment gospodarki odpadami. Ustawa ta jest nowelizacją już istniejących w tym zakresie aktów prawnych transponując Dyrektywę UE nr 94/62/WE z 1994 roku oraz Dyrektywą 2004/12/WE z 2004 roku. Niestety, dotychczas Polska nie dochowała obowiązku notyfikacji już istniejących krajowych regulacji prawnych w Komisji Europejskiej, pomimo takiej konieczności wskazanej w art. 16 Dyrektywy 94/62/WE. Przewiduje się, że obecny projekt ustawy po zaakceptowaniu przez Radę Ministrów, zostanie natychmiast przesłany do Komisji Europejskiej w celu notyfikacji.

Ustawa porządkuje przede wszystkim sprawy związane z poprawą krajowego systemu zbierania odpadów opakowaniowych i ich recyklingu przez „uszczelnienie” tego systemu i przeciwdziałanie procederowi „handlu kwitami”. W tym celu zaprojektowany został krajowy rejestr, obejmujący wszystkich przedsiębiorców wprowadzających opakowania na rynek, organizacje odzysku, oraz przedsiębiorców prowadzących recykling odpadów opakowaniowych. Rejestr ten docelowo ma być częścią kompleksowej bazy danych o odpadach, która będzie usytuowana w Głównej Inspekcji Ochrony Środowiska jednak przejściowo do 2012 roku, rejestr taki prowadzić będą marszałkowie województw. Opłata zarówno rejestrowa jak i roczna będą na niewysokim poziomie (max 250 zł rocznie) i kwoty te (ok. 5 mln zł rocznie) przeznaczone będą na prowadzenie rejestru w urzędach marszałkowskich i na edukację ekologiczną.

Szereg nowych uregulowań dotyczy funkcjonowania instytucji nazywanych organizacjami odzysku. Przede wszystkim planuje się podniesienie kapitału zakładowego dla tych instytucji z 1 do 5 mln zł, co powinno wyeliminować z rynku firmy najstarsze i działające niesprawnie. Poza tym na organizację odzysku nakłada się obowiązek prowadzenia działań edukacyjnych, na które powinny one przeznaczać nie mniej niż 5% swoich przychodów. Wszystkie te organizacje zobowiązane zostaną do wdrożenia u siebie Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS), zapewniającego najwyższe standardy prowadzenia działalności w gospodarce odpadami.

Nowością, jaką omawiana ustawa ma wprowadzić, jest nałożenie opłaty recyklingowej na torebki foliowe. Opłata ta miałaby obowiązywać dopiero od 1 stycznia 2015 roku ze względu na konieczność przeznaczenia wystarczającego czasu dla producentów torebek do zmiany profilu produkcji. Opłata ta, w maksymalnej wysokości 40 gr. za sztukę, byłaby oczywiście płacona jedynie przez te osoby, które nie dysponują własnymi torbami, czy innymi pojemnikami do których mogą włożyć zakupione towary. Zadaniem tego mechanizmu jest redukcja zużycia torebek foliowych, których obecnie Polacy zużywają ponad 6 mld sztuk rocznie. Ogromna większość z nich mogłaby być wyeliminowana, z pozostawieniem jedynie torebek na towary spożywcze. Przychody z tej opłaty produktowej trafiłyby do urzędów marszałkowskich z przeznaczeniem na finansowanie systemów zbiórki i recyklingu odpadów oraz edukację w tym zakresie.

Należy dodać, że torebki foliowe stanowią wyjątkowo uciążliwy odpad w stacjach segregacji odpadów i na wysypiskach, a przedostając się do środowiska zaśmiecają je (lasy, plaże itd.) stanowiąc zagrożenia dla zwierząt, w szczególności dla ptaków. Radykalne zmniejszenie ich ilości jest więc ważnym działaniem także ze społecznego punktu widzenia.

Projekt ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi ma skomplikowaną strukturę ze względu na jej bardzo specjalistyczny charakter. Z tego powodu prace nad nią będą nadal prowadzone, w celu usunięcia wszystkich kontrowersyjnych elementów.

Można zakładać, że wejdzie ona w życie wczesną wiosną 2010 roku.